

ภูมิหลัง / วัตถุประสงค์การดำเนินงาน

กลุ่ม G-20 ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2542 (ค.ศ. 1999) เพื่อเป็นกรอบการหารืออย่างไม่เป็นทางการ (informal forum) เพื่อสนองตอบต่อวิกฤตการเงินในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำและกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ หารือประเด็นเศรษฐกิจและเสถียรภาพทางการเงินโลก เพิ่มความแข็งแกร่งของโครงสร้างทางการเงิน เพิ่มโอกาสในการหารือด้านนโยบาย และการร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก

สมาชิกของ G-20 ประกอบด้วย ประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำ 8 ประเทศ คือ สหราชอาณาจักร แคนาดา ฝรั่งเศส อิตาลี ญี่ปุ่น เยอรมนี สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และสหภาพยุโรป รวมกับกลุ่มประเทศระบบเศรษฐกิจเกิดใหม่ขนาดใหญ่ 11 ประเทศ ได้แก่ อาร์เจนตินา บราซิล จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เม็กซิโก รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ เกาหลีใต้ ตุรกี โดยทั้งกลุ่มมีขนาดเศรษฐกิจรวมกันเท่ากับร้อยละ 90 ของเศรษฐกิจโลก และมีประชากรรวมกันประมาณ 2 ใน 3 ของโลก

ประธานกลุ่ม G-20 มาจากการหมุนเวียนระหว่างประเทศสมาชิก โดย ประธานในปี 2552-2554 คือ สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ และฝรั่งเศส ตามลำดับ

เดิม G20 เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีคลังและผู้ว่าการธนาคารกลาง โดยมีผู้อำนวยการ IMF ประธานธนาคารโลก เข้าร่วมโดยตำแหน่ง กลไก troika ของประธานกลุ่มฯ มีบทบาทประสานงานเพื่อความต่อเนื่องของการทำงาน

วิกฤตเศรษฐกิจโลกในปี 2551 ทำให้การประชุม G20 ได้ยกระดับเป็นการประชุมระดับผู้นำ โดยระหว่างการประชุม Pittsburgh Summit ในช่วงก.ย. 2552 ผู้นำ G20 ตกลงให้การประชุม G20 เป็นการประชุมประจำปี และเป็นเวทีหลัก (premier forum) สำหรับผู้นำประเทศสมาชิกเพื่อหารือประเด็นเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ประเด็นที่ต้องติดตามในกรอบ G20

- **การพัฒนาโครงสร้างถาวรของการประชุม G20** ในประเด็นการจัดตั้งกลไกบริหารงานและบทบาทของ G20 ในการรับมือและป้องกันวิกฤตเศรษฐกิจโลก กระบวนการกำกับดูแลด้านการเงิน อีกทั้งประเด็นเกิดใหม่อื่นๆ (emerging issues) โดยเฉพาะประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และประเด็นด้านการพัฒนา
- **การประชุม G8 และการประชุม G20** หลายฝ่ายวิเคราะห์ว่า การประชุม G20 อาจมาทดแทนการประชุม G8 เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกได้นำไปสู่การปรับเปลี่ยน หรือกระจายอำนาจจากประเทศพัฒนาแล้วมาสู่ประเทศกำลังพัฒนามากยิ่งขึ้น
- **บทบาทของอาเซียนในเวที G20** ในอนาคต ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 เมื่อ ต.ค. 2552 ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบร่วมกันให้อาเซียนเข้าร่วมการประชุม G20 ในครั้งต่อไป โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีคลังอาเซียนประสานเพื่อกำหนดทำที่อาเซียน และให้จัดตั้ง contact group ประกอบด้วยประธานอาเซียน อินโดนีเซียในฐานะสมาชิก G20 และเลขาธิการอาเซียน ในการติดต่อประสานงานเรื่อง G20
- **การประสานงานระหว่าง G20 และ UN** การจัดตั้งกลไกประสานงานระหว่าง G20 และ UN จะช่วยสร้างความเข้มแข็งต่อความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจโลกได้และเพิ่มประสิทธิผลของ G20

บทบาทไทยในการประชุม G20

- นรม.อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุม G20 London Summit เมื่อเม.ย. 2552 ในฐานะประธานอาเซียน และได้กล่าวถึงผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจโลกต่ออาเซียน และแนวทางการดำเนินการของอาเซียน อาทิ การจัดตั้ง Chiang Mai Initiative Multilateralisation (CMIM) รวมถึงเรียกร้องให้ประเทศพัฒนาแล้วให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในการรับมือต่อผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะธนาคารโลก และ IMF ควรขยายวงเงิน พร้อมทั้งลดเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา นายกรัฐมนตรีได้ตั้งข้อสังเกตว่า การใช้งบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจไม่ควรจำกัดเฉพาะการพยุงสถาบันการเงิน / องค์กรธุรกิจ แต่ควรให้ความสำคัญกับมาตรการที่มีผลโดยตรงต่อประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีประเทศกำลังพัฒนา และประเทศที่ยากจน
- นรม.อภิสิทธิ์ฯ ได้เข้าร่วม การประชุม G20 Pittsburgh Summit เมื่อวันที่ 24-25 ก.ย. 2552 ที่เมืองพิตส์เบิร์ก โดยได้หยิบยกประเด็น (1) ความเชื่อมโยงระหว่างการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การค้า การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ และความไม่สมดุล โดยชี้ว่าการเติบโตสีเขียว (green growth) เป็นโอกาสใหม่ทางธุรกิจสำหรับประเทศกำลังพัฒนา (2) ความร่วมมือระดับภูมิภาคสามารถสนับสนุนการแก้ปัญหาในระดับโลกได้ เช่น ความร่วมมือในกรอบอาเซียนและอาเซียน+3 ซึ่งน่าจะเชื่อมโยงความริเริ่มระดับภูมิภาคเหล่านี้กับการแก้ปัญหาในระดับโลก
- รมว.คลัง (นายกรณ์ จาติกวณิช) ได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีคลัง G20 เมื่อวันที่ 6-7 พฤศจิกายน 2553 ณ เมือง St. Andrews สหราชอาณาจักร ในฐานะประธานอาเซียน ในโอกาสนี้ ได้พบกับรัฐมนตรีคลังแคนาดา และเกาหลีใต้ ซึ่งจะเป็นเจ้าภาพร่วม G20 และได้หารือถึงการเชิญอาเซียนเข้าร่วมประชุม G20 ในครั้งต่อไปอีกด้วย
- แคนาดาเป็นเจ้าภาพการประชุมสุดยอด G20 ระหว่างวันที่ 26-27 มิ.ย. 2553 ที่นครโตรอนโต (ภายหลังจากการประชุมสุดยอด G8 ระหว่างวันที่ 25-26 มิ.ย. 53) และได้เชิญเวียดนามในฐานะประธานอาเซียนเข้าร่วมการประชุม โดยที่ประชุมได้บรรลุข้อตกลงสำคัญเกี่ยวกับการปรับลดระดับการขาดดุลงบประมาณลงครึ่งหนึ่งตั้งแต่ปี 2556 และปรับระดับหนี้ภาครัฐตั้งแต่ปี 2559
- เกาหลีใต้จะเป็นเจ้าภาพการประชุมผู้นำ G20 ระหว่างวันที่ 11-12 พ.ย. 2553 ณ กรุงโซล และได้เชิญเวียดนามเข้าร่วมแล้วเช่นกัน